

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA SITA

KIKAO CHA KUMI

10 FEBRUARI, 2017

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA SITA

KIKAO CHA KUMI – TAREHE 10 FEBRUARI, 2017

I. DUA:

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA NCHI, OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Taarifa ya Serikali kuhusu Utekelezaji wa Mapendekezo ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa kwa Mwaka wa Fedha 2013/2014 – 2014/2015.

WAZIRI WA FEDHA NA MIPANGO:

Taarifa ya Serikali kuhusu majibu ya Serikali juu ya Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali (PAC) kwa Mwaka wa Fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2015.

WAZIRI WA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI:

Taarifa ya Mwaka na Hesabu zilizokaguliwa za Chuo Kikuu cha Ardhi kwa Mwaka wa Fedha 2014/2015 (*The Annual Report and Audited Accounts of Ardhi University for the Financial Year 2014/2015*).

Taarifa ya Mwaka na Hesabu zilizokaguliwa za Chuo Kikuu Mzumbe kwa Mwaka wa Fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2015 (*The Annual Report and Audited Accounts of Mzumbe University for the Financial Year ended 30th June, 2015*).

WAZIRI WA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

Taarifa ya Mwaka na Hesabu zilizokaguliwa za Bodi ya Mfuko wa Barabara kwa Mwaka wa Fedha 2012/2013 (*The Annual Report and Audited Accounts of Road Fund Board for the Financial Year 2012/2013*).

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA SHERIA NDOGO:

Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo kwa Kipindi cha kuanzia Januari, 2016 hadi Januari, 2017.

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA HAKI, MAADILI NA MADARAKA YA BUNGE:

Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge kwa Kipindi cha kuanzia Januari, 2016 hadi Januari, 2017.

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA MAMBO YA NJE, ULINZI NA USALAMA:

Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama kwa Kipindi cha kuanzia Januari, 2016 hadi Januari, 2017.

III. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

105. MHESHIMIWA ALLY SEIF UNGANDO (KIBITI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Katika Kampeni za Uchaguzi Mkuu mwaka 2010 Mhe. Rais wa Awamu ya Nne alitoa ahadi ya kujenga kwa changarawe barabara ya Kibiti - Nyamisati:-

- (a) Je, ni sababu zipi zilizocheleweshwa kukamilika kwa ahadi hiyo;
- (b) Je, ni lini sasa ahadi hiyo itatekelezwa.

106. MHESHIMIWA CECILIA DANIEL PARESSO (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Wilaya ya Karatu inapakana na Mamlaka ya Hifadhi Ngorongoro ambapo Watalii wengi hutembelea Hifadhi na kufanya Wilaya hii kupata fursa ya kujengwa Hoteli za Kitalii; Pamoja na Hoteli hizo kujengwa ndani ya Halmashauri ya

Wilaya, Halmashauri hiyo hainufaiki na uwekezaji huo:-

- (a) Je, Halmashauri hiyo hairuhusiwi kutoza Hotel Levy;
- (b) Je, nini mkakati wa Serikali kuitangaza Wilaya hii kutokana na uwekezaji wa Hoteli nyingi, nzuri na za kisasa zilizopo katika Wilaya hii.

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

107. MHESHIMIWA DESDERIUS JOHN MIPATA (NKASI KUSINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Katika kampeni zake za kutafuta Urais, Mhe. Rais, Dkt. John Pombe Magufuli aliwaahidi Wananchi, Wakulima na Wavuvi kuboresha maisha yao, ikiwa ni pamoja na kununua mazao na kusaidia vifaa vya uvuvi kwa bei nafuu na mikopo kwa Wavuvi:-

- (a) Je, katika bajeti ya mwaka huu azma hii imezingatiwa;
- (b) Je, ni fedha kiasi gani itatengwa kwa ajili ya kununulia mazao;
- (c) Je, ni kiasi gani kimetengwa kwa ajili ya mkopo kwa Wananchi wanaojishughulisha na uvuvi hasa wale wa mwambao wa Ziwa Tanganyika.

**108. MHESHIMIWA ABDALLAH HAMIS ULEGA
(MKURANGA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:-

Je, ni hatua gani madhubuti Serikali itachukua kwa Kampuni zinazoshinda tenda (Zabuni) za ununuzi wa Korosho lakini haziwalipi Wakulima kwa wakati.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

**109. MHESHIMIWA MWANTAKAJE HAJI JUMA
(BUBUBU):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Zanzibar kumekuwa na matukio ya uhalifu yanayojitokeza mara kwa mara:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kuzuia vitendo vya uhalifu visijitokeze huko Zanzibar.

WIZARA YA MAMBO YA NJE NA USHIRIKIANO WA AFRIKA MASHARIKI:

110. MHESHIMIWA HAJI KHATIB KAI (MICHEWENI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki:- Arusha International Conference Center ni miongoni mwa Taasisi ya iliyokuwa Jumuiya ya Afrika Mashariki kabla ya kuvunjika 1977; hivyo hii inaonesha kwamba Taasisi hiyo kuwa na sura ya Muungano:-

Je, ni kwa nini Taasisi hii haioneshi ushiriki wa Zanzibar.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

111. MHESHIMIWA BALOZI ADADI MOHAMED RAJAB (MUHEZA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Jimbo la Muheza lina Kata 37 na Vijiji 135, katika Awamu ya Kwanza na ya Pili ya mradi wa REA ni Vijiji vichache tu vilipata umeme:-

Je, utekelezaji wa REA III ni Vijiji vingapi vinategemea kupata umeme ili Wananchi wa maeneo hayo waweze kujiandaa katika kujiendeleza kiuchumi.

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

112. MHESHIMIWA JAMAL KASSIM ALI (MAGOMENI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango:-

Je, Dar es Salaam Stock Exchange Market (DSE) na Capital Markets and Securities Authority (CMSA) mpaka sasa zimetoa mchango gani kwa wafanyabiashara wazalendo.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

113. MHESHIMIWA RAPHAEL JAPHARY MICHAEL (MOSHI MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Uwanja wa Ndege wa Moshi ni muhimu sana kwa kukuza masuala ya Utalii kwani unatumiwa na Watalii wanaopanda Mlima Kilimanjaro lakini Uwanja huo unahitaji kufanyiwa ukarabati ili uweze kufanya kazi zake kwa ufanisi mkubwa:-

Je, ni lini Serikali itaufanyia ukarabati Uwanja huo ili uweze kufanya kazi yake kwa ufanisi hasa kuendeleza Sekta ya Utalii na Uchumi kwa Wananchi wa Mkoa wa Kilimanjaro.

**114. MHESHIMIWA OMARY AHMED BADWEL
(BAHI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Rais wa Awamu ya Nne aliahidi kuwa barabara ya Kijiji cha Nondwa - Sanza Wilaya ya Bahi itachukuliwa na TANROADS Mkoa wa Dodoma, hata hivyo ahadi ya Mheshimiwa Rais haijatekelezwa mpaka sasa:-

Kwa kuwa kipande hicho kinahusisha TANROADS Dodoma na Singida; Je, Serikali ipo tayari kuagiza TANROADS Dodoma na TANROADS Singida kukiingiza kipande hicho cha barabara katika mpango wa matengenezo.

WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI:

**115. MHESHIMIWA AIDA JOSEPH KHENANI
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda, Biashara na Uwekezaji:- Kumekuwa na bidhaa feki katika nchi yetu na zinagundulika zikiwa zimeingia nchini:-

Je, Serikali haioni kuwa kugundua bidhaa hizi zikiwa ndani ya nchi zinakuwa tayari zimewaathiri Wananchi.

116. MHESHIMIWA VENANCE METHUSALAH MWAMOTO (KILOLO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda, Biashara na Uwekezaji:- Mkoa wa Iringa ulitenga eneo la EPZ katika Wilaya ya Kilolo:-

Je, ni lini eneo hilo litaanza kuendelezwa na ni nini faida ya EPZ.

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI:

117. MHESHIMIWA SOPHIA MATHAYO SIMBA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu, Sayansi, Teknolojia na Mafunzo ya Ufundi:- Lugha ya Kiingereza ina umuhimu mkubwa katika majadiliano na wenzetu wa nchi nyingine na pia hutumika kufundishia katika shule zetu kuanzia Sekondari hadi Vyuho Vikuu lakini lugha hii imekuwa changamoto kubwa kwa Wanafunzi katika masomo yao:-

- (a) Je, Serikali haioni umuhimu wa kufundisha Lugha ya Kiingereza kuanzia shule za awali na kuendelea ili Watanzania wawe na lugha ya pili inayotumiwa na watu wote;
- (b) Je, Serikali haioni kuwa wananchi wengi wanapenda kuongea Kiingereza hivyo ione namna ya kuwawezesha.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

118. MHESHIMIWA LEONIDAS TUTUBERT GAMA (SONGEA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto: Zahanati zetu zilizopo Vijijini ambako ndiko waliko Wazee walio wengi wakiwemo wastaafu ambao mara kwa mara hukabiliwa na magonjwa yanayotokana na utu uzima ikiwemo shinikizo la damu zinakabiliwa na ukosefu wa dawa za magonjwa hayo, na inasemekana pia Zahanati hazitakiwi kuwa na dawa za shinikizo la damu hivyo Wazee kutakiwa kwenda ngazi za Vituo vya Afya na au Hospitali hali inayopelekea Wazee hao kupewa dawa za kukojoa tu (LASIX) badala ya dawa za shinikizo la damu kwa ajili ya matibabu:-

- (a) Je, Serikali haijui kuwa wazee wengi wanaosumbuliwa na magonjwa hayo wanaishi Vijijini ambako kuna zahanati pekee na sio hospitali;
- (b) Je, ni lini Serikali itaweka utaratibu wa kuhakikisha dawa za aina mbalimbali za shinikizo la damu zinawekwa katika zahanati zetu zilizoko Vijijini ambako ndiko wazee wengi walipo.

IV. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

(Kusomwa kwa Mara ya Kwanza)

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) Bill, 2017*].

V. HOJA ZA KAMATI:

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kuikubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye Taarifa hiyo.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA HAKI, MAADILI NA MADARAKA YA BUNGE:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kuikubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye Taarifa hiyo.

**MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA
BUNGE YA MAMBO YA NJE, ULINZI NA
USALAMA:**

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kuikubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye Taarifa hiyo.

VI. TAARIFA YA KATIBU WA BUNGE:

VII. HOJA YA KUAHIRISHA BUNGE:

WAZIRI MKUU:

VIII. WIMBO WA TAIFA.

**DODOMA
10 FEBRUARI, 2017**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**